

Productieleiders krijgen erkenning in nieuwe CAO

Eigenwijs & ondernemend

Vier jaar geleden kwamen vijfenzeventig productieleiders in de podiumkunsten voor het eerst bij elkaar. Edith den Hamer maakt de balans op. Er is veel gebeurd aan uitwisseling en kennisontwikkeling. Concreet resultaat: erkenning voor de productieleiders in de nieuwe CAO.

De eerste grote bijeenkomst van productieleiders in de podiumkunsten was op 3 maart 2005 en vond plaats in een mooi lokaal van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten. Onder leiding van een enthousiaste gespreksleider kwamen daar allerlei vragen naar boven. Wat doet een productieleider? Wat zijn de taken van een productieleider? Welke verantwoordelijkheden krijgen we of nemen we? Over welke kennis en vaardigheden moet je beschikken om dit vak goed uit te kunnen oefenen? Hoe leidt de productieleider het proces en hoe staat de productieleider in de organisatie? Om antwoord op die vragen te zoeken schreven we op grote flipovervellen de meest veelzeggende trefwoorden over het vak: artistieke wensen vertalen, technische kennis, planning, timing, communicatie, eigen verantwoordelijkheid, verantwoordelijkheid van anderen, budgetbewaking, deadlines hanteren, grenzen aangeven, voorwaarden scheppen, sfeer maken, zorg dragen. Eerder hadden kleinere groepjes van productieleiders al de koppen bij elkaar gestoken. Maar op deze eerste dag verschenen er maar liefst vijfenzeventig productieleiders en alleen daaruit bleek al hoe groot de behoefte was om kennis en ervaring te delen. De tijd was er rijp voor!

Collegiaal

Deze dag heeft de afgelopen jaren op allerlei manieren een vervolg gekregen. In de eerste plaats hebben we een aantal studiedagen

georganiseerd in samenwerking met de VPT. Financiële ondersteuning kwam van het scholingsfonds en facilitaire ondersteuning van de Opleiding Productieleider Podiumkunsten van de AHK. De studiedagen vonden onder andere plaats bij Het Zuidelijk Toneel, De Berenkuil en Het Compagnietheater. De onderwerpen waren *De positie van de productieleider*, *Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid*, *Technische productie*, *Projectmanagement voor productieleiders* en *Effectieve communicatie*.

Daarnaast houden we geregeld informele bijeenkomsten. We treffen elkaar, als het kan op de werkplek van een van ons. We wisselen uit hoe we de bijeenkomsten van de productieleiders inhoud en vorm willen geven. Het leukste onderdeel is de rondleiding door de collega productieleider die zijn of haar werkhuis laat zien, soms met een heerlijke maaltijd en voorstellingbezoek er aan gekoppeld. En leuk om al je collega's van gezicht te leren kennen, niet alleen de naam van de flyer van een voorstelling of van de website. Verder zijn in kleiner verband twee intervisiegroepen gestart, een in Utrecht en een in Amsterdam. Het zijn kleine groepen waarin de productieleiders aan elkaar casussen voorleggen uit de eigen werksituatie en deze bespreken met collega's. Hier kunnen we elkaar actief en collegiaal ondersteunen in een veilige leersituatie. Ook hebben enkele productieleiders diepgaande meerdaagse trainingen gevolgd over persoonlijke eigenschappen en effectief leidinggeven.

Spin in het web

Het werkveld heeft tot voor kort bestaan uit mensen die zichzelf opgeleid hebben tot productieleider. Zelf ben ik ook in het vak gerold. Ik heb al doende veel geleerd en ben onderweg door schade en schande wijs geworden. Toen ik voor een periode van vier jaar een directe collega productieleider had, heb ik gemerkt hoeveel je van elkaar kunt leren. Hoe zou jij dat doen? Hoe zie jij dat? Denk eens met me mee, alleen kom ik er niet uit. Dat soort dingen vraag je dan.

Sinds een paar jaar komen er productieleiders van de Opleiding Productieleider Podiumkunsten het werkveld in. Een frisse nieuwe lichting, goed geschoold, die bijdraagt aan een professioneler imago van het vak.

Productieleiding is een vak. Het vraagt inzicht, overzicht, organisatietalent, communicatieve vaardigheden, daadkracht en uithoudingsvermogen. 'De spin in het web', zoals ik mijn collega's vaak hoor zeggen. Generalisten, geen specialisten. Toegespitste vakkennis is verschillend, bijvoorbeeld van techniek, licht, geluid, video, decorbouw, materialen en constructie. Maar allemaal sturen we een proces aan, we communiceren 360 graden rond om het gewenste artistieke, geprogrammeerde resultaat te bereiken. We lossen veel op, vooral in praktische zin. We staan niet in het voetlicht op het toneel, maar zodra de productieleider er niet is, is dat onmiddellijk voelbaar in het proces.

Erkenning in CAO 2009

Dit aansturen van het proces en leiding geven is een van de punten geweest die we in onze functieomschrijving in de CAO opgenomen wilden hebben. Een kleine werkgroep heeft zich bezig gehouden met de functieomschrijving en salariëring in de nieuwe CAO (2009). In een langlopend traject met incidentele bijeenkomsten en ondersteund door de FNV, is het gelukt om onze functieomschrijving en salariëring op de agenda te krijgen bij de bespreking van de FNV en VNT over de nieuwe CAO. De functieomschrijvingen zijn inhoudelijk aangepast op een aantal punten, met name op verantwoordelijkheid en leidinggeven. In

de nieuwe functieomschrijvingen kun je lezen hoe licht of hoe zwaar het vak ingevuld kan worden. Nieuw ingebracht door de vrije producenten is de functie van de Uitvoerend producent. Een zware functie, juist dat geeft aan dat er veel mogelijkheden zijn binnen het vak. We hebben ook in de salariëring de mogelijke groei van productieleiders veel duidelijker kunnen stellen: Pro-

'Zodra de productieleider er niet is, is dat onmiddellijk voelbaar'

ductiemedewerker, Productieleider, Eerste Productieleider, Uitvoerend Producent (A) (vrije producenten), en Hoofd Productie (A) (gezelschappen). Het is een prettige gedachte dat dit voorstel is aangenomen door de VNT. Ik zie hierin een erkenning van het vak productieleider en een waardering voor de professionaliseringsslag die we de laatste jaren met onze beroepsgroep gemaakt hebben.

Anarchistisch clubje

De VPT heeft ons wezenlijk ondersteund door de organisatie van de studiedagen op zich te nemen en via de VNT subsidieaanvragen in te dienen bij het scholingsfonds voor Kunst en Cultuur. De AHK heeft ons meer dan een warm hart toege dragen, lokalen ter beschikking gesteld, bijdragen van docenten, en ondersteuning in de uitvoering door studenten. Hoe de productieleiders doorgaan met deze ontwikkeling hangt af van hun eigen initiatief. Tot op heden is het een anarchistisch clubje geweest. Af en toe staat er iemand op en neemt het voortouw voor een bijeenkomst. Eigenwijs en ondernemend, zoals de meesten van ons zijn. De dynamiek binnen ons werk maakt dat we afwisselend tijd hebben. De bijdrage van het scholingsfonds zal wegvallen, dat bedrag wordt nu via de subsidiestroom overgeheveld naar de werkgevers, de gezelschappen. Wellicht vinden we een andere wijze waarop we de studiedagen in leven kunnen houden en kunnen doorgaan met het delen en ontwikkelen van onze kennis